

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Feladós szerkesztők háborúba léte miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónap 1 „ 29

Varsó

Ez a szó, Varsó hozta ma lázas izgalomba a világot. Azon nemzeteket is, melyek ma uraivá lettek a Jagellók ősi fészkeinek. Azokat is, kik már hetek óta remegtek a hatalmas erőd bukásától, mely a mai rémes háború befejező határkövének tekinthető.

A hadak igazságos Istene a mi és dicső szövetségeseink fegyverét övezte a győzelem babér koszorújával, midőn a világnak eme nagy erődjét kénytelen volt a már teljesen kimerült orosz sereg feladni.

A mi örömről határtalan e győzelem hírére. Ellenségeink minden számítása romba dőlt. Reménye meghiúsult.

Varsó elestének fontosságát most már komikus volna kiemelni. Ezt tudja minden ember a világon. Talán legjobban ellenségeink. Az oroszok helyzete most már tarthatatlan. Itt áttörtük ellenségeink utolsó védelmi vonalát. Seregeink előnyomulhatnak keleti irányban, hol már ugyiszólván ma is egy második Szedán elé értünk. De nem is lehet Szedánul beszélni, hiszen a németek igen megnőttek. Ebben a pillanatban az ellenségnek megtört minden ellenállása. Összeszedni magát, mint a németek nagy császára mondta, félszertendő szükséges.

Megtört az utolsó védelmi vonal. Oroszország szűz testébe bemasírozhatnak csapataink. Csak Napoleon járt erre, de drágán fizetett meg érte: gyönyörű hadserege elveszett. Ezt a régi dicsőséget szedik most elő az oroszok, hogy egy kicsit vigasztalják magukat.

Még egy kapu van: Iwangorod. Ezen is hatalmas rést ütött vitéz hadseregünk bárdja. E kapu megnyílik hamar. Rajta a valódi orosz földre lépnek az európai népek békéjeért, saját igazságunk, nemzeti boldogságunkért küzdő vitéz csapataink.

Varsó eleste sokat, nagyon sokat jelent. Az európai békét leginkább, melyet évszázadokon keresztül veszélyeztetett az entent hatalmaitól támogatott — fékevesztett szláv törekvés.

A nagy orosz moloch porba omlott. Szövetségesei az összeomlás előtt állanak. A béke, melyet mi diktálunk, csak megnyugvást jelent, ránk gazdasági, erkölcsi megújodást, nemzeti meg erősödést.

Ez már nincs messze. Óhajtják azok a nemzetek is, melyek ma Varsó eleste miatt keseregnek, mi is, kiknek lelkét e fölött hártatlan öröm tölti el.

Nem lehet messze az a béke ezek után, mely az egy évvel ezelőtt lángbaborult Európa egére

a béke azurkék levegőjét borítja. Nem messze a béke, mely helyre állítja az európai hatalmak versengésében a kiáltó disszonanciákat. Meghozza a a legyőzötteknek is a helyes belátást, a győzőknek anyagi szellemi, erkölcsi felmagasztosulását.

haretéri eseményekről:

Ha a központi hatalmaknak sikerül fönt északon és onnan le Varsóig és Iwangorodig előretenni, akkor az orosz hadsereget a bekerítés veszedelme fenyegeti. A központi hatalmak helyzete annyiban kedvező, hogy sehol sem kénytelenek nagyobb erővel föllépni, mert sem az olaszok, sem a szövetségeseik a Dardaneláknál nem tudtak eredményt elérni, nyugaton pedig a helyzet változatlan. Oroszország leverése után a központi hatalmaknak Olaszországgal kell leszámolniuk, már csak a Balkán miatt is.

Csapataink megszállották Varsót

Berlin, augusztus 5.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Vogézekben Lingenkopfon és attól délre harc újra kitört. Egyéb-ként jelentős esemény nem történt.

Keleti hadszíntér:

Kurlandban, Somogitiában, Irschi és Onikechtel helyiségeknél lovasságunk az orosz lovasságot elűzte. Ez alkalommal Poniewietől keletre vivott harcokban tegnap és tegnapelőtt 2225 orosz, köztük 2 tisztet elfogtunk. Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei heves harcok között további előnyomulásban vannak a Lomza—Osztrów—Wiskow-i műút felé. Oroszoknak az Osztrów—Wiskow-i műút mindkét oldalán intézett vitéz és kétségbeesett ellentámadásai hatástalanok voltak. 22 tisztet, 4840 embert elfogtunk és 15 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg hadserege tegnap és ma éjjel áttörte és elfoglalta Varsó külső és belső erődvonalát, ahol orosz utóvéddek még szívós ellenállást fejtettek ki. Varsót csapataink ma délelőtt megszállották.

Délkeleti hadszíntér:

Iwangorodnál és ettől északra a helyzet változatlan. Felső Visztula és Bug között az üldözést folytatjuk. Bugtól keletre német lovasság bevonult Vladimir-Volynskijbe.

Jegyzet: Gemaize és Irschi mintegy 60 kilométernyire északkeletre, Onikechtel pedig 50 kilométernyire fekszik Poniewietől.

(Ministerelnökség sajtóosztálya)

Az orosz sereg kétségbeesett helyzete

H á g a, aug. 5.

A „Times“ az orosz hadsereg visszaütését az orosz belsejébe, a háború legfényesebb stratégiai teljesítményének minősíti. A jó szárnyállások eléréséhez szükséges volt előbb Galícia elfoglalása. A központi hatalmak hadjáratának terve a japán Mukden-stratégia lemásolása. József, Ferdinánd főherceg, Mackensen és Woyrsch egymást követő részleges támadásai zavarba hozták Nikolajevics nagyherceget és tévuttra vezették. A főkérdés most már az, sikerül-e a központi hatalmak hadvezéreknek az orosz hadsereg megsemmisítése és elfogása.

A „Times“ cikke azután felveti a kérdést, hogy mi történjék a stratégiai helyzetre való tekintettel az orosz várakkal? Ha Oroszország védősereget akar bennük hagyni, úgy ahhoz százezer emberre van szüksége, akiket sohasem fog visszakapni. A központi hatalmak ügyünak a várak nem tudnak ellentállni. Másrészt pedig a várak átengedése nagyon megfontolandó. Miklós nagyhercegnek tudnia kell, hogy mi a teendő ilyen helyzetben. Eljöhét a pillanat, mikor Oroszország segítséget kér nyugatról, de a nyugati hatalmak nem lesznek képesek azt az óhaját teljesíteni.

H á g a, aug. 5.

Staal tábornok, volt holland hadügyminiszter a „Vaterland“-ban a következőket mondja a

Radoslavov Bulgária magatartásáról

Szófia, augusztus 5.

A félhivatalos „L'Escho de Bulgarie“-ben Radoslavov miniszterelnök a következőképp nyilatkozik Bulgária magatartásáról:

— A bolgár kormány meggyőződése, hogy Bulgária érdeke az volna, hogy elhatározott semlegessége mellett kitartson, ami megfelel a hatalmak kívánságainak is. En magam sem hiszem azonban, hogy ez örökké így maradjon. Hogy azonban akcióra határozzuk el magunkat, bizonyos előnyöket kell kapnunk, amelyek megfelelő rekompenzációt legyennek az általunk hozandó áldozatoknak. Minden gondolatunk Macedónia felé száll. Tráciában félmillió bolgár él, de ebben az ügyben más megállapodás jött létre Törökország és Bulgária közt. Romániában szintén egy félmillió bolgár él. Románia azonban megígérte az elkerülhetetlen határkiigazítást. A Balkán-liga ujja-teremtésével parallel nem folynak most tárgyalások.

Bulgária hiven kitart mellettünk

B é c s, augusztus 5.

A „Südschlavische Korrespondenz“ szófiai távirata szerint különféle bolgár lapok Hervének a Guerre Socialeban a négyes-entente diplomatáihoz intézett felhívásával foglalkoznak. Ebben a cikkben Hervé kifejti, hogy bátorító eszköz volna Franciaország számára Bulgária bevaikozása, amely közelebb hozná Konstantinápoly elfoglalásának lehetőségét. A bolgár lapok erre megjegyzik,

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

hogy Hervé nem ismeri eléggé Oroszországot, ha azt hiszi, hogy független és liberális-demokrata Bulgária fennállhat, ha délkeleti határán Oroszország volna a szomszédja. Bulgária számára — írja a többi közt a Trgovinszki Vjesznik — Oroszországnak Konstantinápolyon való uralma a legborzasztóbb veszedelem lenne. Bulgária nem lenne egyéb, mint orosz provincia.

Békemozgalom Angliában

Kopenhága, augusztus 5.

Angliában egyre nagyobb mérvet ölt a békemozgalom. Agitátorok, akik a béke szeparatistáinak nevezik magukat, bejárják az országot és ahol csak tehetik, gyűléseket tartanak a béke érdekében. Ezek a gyűlések nem igen szoktak simán lefolyni. Hinkteiben az ellenpárt által fölizgatott néptömeg megtámadta a békebarátokat és a gyűlést szétkergette. A békebarátokat a háborúpártiak még a városon kívül is üldözték. A rendőrség összetett kezekkel nézi a hajszát.

Köln, augusztus 5.

A „Kölnische Zeitung“-nak jelentik Zürichből: A „Zürcher Post“ londoni munkatársa arról értesíti lapját, hogy a független angol munkaspárt és a demokrata unió más testületekkel egyetértésben mozgalmat indított, amelynek az a célja, hogy a kormányra nyomást gyakoroljon, hogy a legelső kínáló alkalommal béketárgyalást kezdjen Németországgal.

A vármegye ügyei

Az alispán bejelentette Varsó elesét

Ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága. Nem a napirendre kitűzött tárgyainál fogva volt érdekes a vármegyének ez a rendkívüli közgyűlése, hanem a bejelentéseknél fogva, melyet Hervay István alispán részint a napirendet megelőzőleg, részint a napirendre kitűzött ügyek tárgyalásánál terjesztett elő.

Örömtelbb hangulat alig uralta valaha vármegye törvényhatósági bizottságának lelkületét, kár, hogy csak olyan kevesen voltak, így csak ezek vettek elsősorban tudomásul az alispán bejelentéséből, hogy Varsó elesett. A hír azonban villámgyorsan terjedt el Makón, de általában a megyében is. A gyorsan működésbe jött telefon egyszerűre közhírré tette azt mindenfelé.

A vármegyezetek különben erről az emlékezetes közgyűléstről az alábbi tudósítást közöljük:

Az alispán bejelentése.

Hervay István alispán délelőtt 11 órakor nyitotta meg a közgyűlést, mikor is emelkedett hangú beszédében vázolta azt a nemes mozgalmat, mely céljával tüzte ki az ellenség által lerombolt felvidék városainak, falvainak felépítését, kifejezésre juttatta az alispán

beszédjében, hogy Csanádvármegye törvényhatósága sohasem vonta ki magát az alól, ha valami humanus tényt kellett gyakorolnia.

Ez oknál fogva a vármegye törvényhatóságának a felvidék újjáépítési munkájában is úgy kell vennie részét, mint abból már egyes törvényhatóságok eddig is részt követeltek a maguk számára. Előterjesztést tesz tehát, hogy a vármegye vállaljon kötelezettséget a felvidéken egy 70 házból álló község felépítésére, melynek neve Csanádfalva lenne.

A vármegye törvényhatósági bizottsága általános helyesléssel, sőt lelkesedéssel fogadta a vármegye alispánjának előterjesztését, de miután az ügyviteli szabályzat értelmében rendkívüli közgyűlésen önálló indítványt tárgyalni nem lehet, megbizta a törvényhatóság az alispánt, hogy ezen előterjesztését a vármegyének október havi rendes közgyűlésére, önálló indítvány alakjában terjessze be, hogy módjában legyen akkor a törvényhatóságnak ez ügyben hazafias határozatát meghozni.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága üdvözlő feliratot intézett Przemysl visszafoglalása alkalmából úgy a királyhoz, mint a hadsereg főparancsnokához: Frigyes főherceghez.

A király és a főherceg a belminiszter útján köszönték meg Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának üdvözlő feliratát, mit a mai rendkívüli közgyűlésen jelentett be a vármegye alispánja. A bejelentést a törvényhatóság általános éljenzés között vett tudomásul.

Az alispán bejelenté Varsó elfoglalását.

Most tért át a vármegye törvényhatósági bizottsága a közgyűlés napirendjére kitűzött ügyek tárgyalására. Az előadó éppen előterjesztette a belügyminiszternek azt az intézményét, mellyel jóváhagyta Makóváros nyugdíj-szabályrendeletét, mit a közgyűlés tudomásul vett.

Ekkor vette az alispán a belügyminiszternek sürgőnyi értesítését, mely tudatta, hogy Varsó elesett.

E bejelentésnél óriási éljenzésben tört ki a vármegye törvényhatósági bizottsága, mely csak percek múltával szűnt meg.

Az egybegyűlt törvényhatósági bizottsági tagok még jó ideig tárgyalták az örvendetes eseményt, mikor ismét áttértek a közgyűlés napirendjére kitűzött ügyek tárgyalására.

Adminisztratív ügyek.

A vármegye törvényhatósági bizottsága módosította jegyzői fu-internátus javára tett alapítvány levelet.

Ezt a módosítás a belügyminiszter tudomásul vette, miről a törvényhatóság tudomást szerzett.

A vármegye közigazgatási bizottság egyéb előterjesztése ellenére a belügyminiszter akként intézkedett a vármegyei közművelődési alap felhasználása tekintetében, hogy abból az ovónok fizetésének kiegészítésére 6000 korona fordítottassék.

Minthogy az orvosok fizetésének kiegészítése tisztán állami feladat, kimondotta a vármegye törvényhatósági bizottsága, hogy

e sérelmes intézkedés ellen felír a belügyminiszterhez.

A vármegye törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén választotta meg annak a hódoló küldöttségnek tagjait, amely a király elé megy más törvényhatóságok bizottsági tagok küldöttségeivel.

E küldöttséget Hervay István alispán fogja vezetni és tagjai lesznek: Návay Lajos dr., Demkó Pál dr., Kayser Lajos és Vajda Jenő.

A vármegye alispánja a megyei árvaszékekkel együttesen előterjesztést tett a törvényhatósági bizottsághoz az árvaszéknél létesítendő pártfogói intézmény céljaira a gyámpénztári alapból az árvaszék rendelkezésére 2000 koronának kintalása iránt.

A törvényhatósági bizottság az előterjesztésnek helyet adott.

A makó-hmvasárhely-nagyszentmiklósi helyi érdekű vasutársaság megkeresése a törvényhatóság a vasut igazgatóságába tagokul Hervay István alispánt és Návay Lajos dr. bizottsági tagot jelölte.

A törvényhatóság tudomásul vette Makó városának a városi díjnokok szolgálatai viszonyáról alkotott szabályrendeletét, valamint ugyanannak a végrehajtási állás-szervezése tárgyában hozott határozatát.

Egyes községek segélyezése.

A vármegye több községe a törvényhatósághoz fordult az állattenyésztés fejlesztése érdekében az ebadóalapból segély nyújtása iránt.

A vármegye törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a segélyért folyamodó községek kérelmét és tekintettel az állattenyésztés fejlesztésének nagy fontosságára tenyészállatok beszerzésére az ebadóalapból Csanádalberti községnek 60, Pítvaros községnek 300, Ambrozfalva községnek 120, Földeák községnek 320, Református-Kovácsházának 200 korona segélyt utalt ki.

Jóváhagyott határozatok.

A vármegye törvényhatósága jóváhagyta Földeák községnek azt a határozatát, mely szerint 7000 korona erejéig hadikölcsönt jegyzett. Ugyancsak jóváhagyta Pítvaros községnek hasonló tárgyú határozatát, mely szerint 2000 kor. hadikölcsönt jegyzett.

Végül jóváhagyta Magyarcsanak községnek az előjárók fizetésének felemelése tárgyában kelt határozatot is mire a közgyűlés véget ért.

ELADÓ, esetleg kiadó ház.

A Szegedi-utca 45. sz. ház, mely hét tele is elvágható, hat éves téglalapú nagy udvarral elköltözés miatt azonnal eladó és átvehető nagyon kedvező fizetési feltételek mellett. Ugyanott nagyobb mennyiségű kisebb-nagyobb 3-4 éves tiszta boros hordok eladók.

Értekezhetni lehet a fenti szám alatt az idő bármely szakában.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Augusztus. 6. Péntek. Róm. kath. és Protestáns Donát Görög-orosz július 24. Rom. és D Nap kel 4 óra 41 percek, nyugszik 7 óra 29 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognozís: meleg, száraz. Déli hőmérséklet: 25-2 C° fok.

Elesett Varsó

Elesett Varsó: meghalt Lengyelország, Mezőt utált zsarnokok tiporják. Egy évszázadnak véres szolgajárma

Zároltatott egy hősi nép nyakára; Reményvirágait a dér ütötte, — Legördült a függöny mögötte!...

Elesett Varsó: Lengyelország ébredj!

Holt tetemedre rászállott az élet; Most élet a halál, esatameződön, Reményeid virága nagyra nőj —

Nőjön szabadságodnak drága fája S harcok viharát is megállja!...

Nagy Károly.

Sir az ég,

a mostanában barna felhőkbe takarózó nagy sátor, amelynek kegyelméért annyi imádságos fohász száll most a magyar szivekből mindnyájunk mindenható Urához. Mintha odafenn a nagy minden-ség szive szánakoznék rajtunk és könnyeket hullajtana hős testvéreinkért, akik szenvednek és meghalnak a mi igazságunk eszméiért.

Nagy a mi büszkeségünk és hálánk, hogy a mi jó Istenünk győzelemre vezeti katonáinkat és az elhullajtott vérből történelmi sikereink virágai nyílnak. De az öröm mellett ott settenkedik a nehéz árny, a szomorúság, mely hálás emlékezéssel tölti be lelkünk az elesett hősök jeltelen sirjai felett. És most, amikor az augusztusi meleg napnak kellene fényleni, az ég is szomorú, szürke, minden nap megerednek a könnyei, talán hogy friss virágokat fakasszon a földből, mely alatt a páratlan magyar hősök alusszák örök álmukat. Amíg a csatatereken magyar vér szentelte a talajt, addig idehaza magyar verejték termékenyítette a földet, amely szeretettel fizetett a munkáért. Szomorú ez az idő, még sem kétségbeesztő, mert lelkünkben a háboru tartama alatt ma mikor Varsó elesett — fakadt a legnagyobb öröm. Szomorú ez az idő, de azért nem kétségbeesztő. Hiszen az elmúlt esztendő megmutatta, hogy csodálatraméltó erők rejtőznek a nép lelkében. Hogy amíg egy egész világgal vereksznünk dicsőséggel, addig itthon is rendjén megy minden. A rendkívüli idők rendkívüli energiákat termeltek és ez erők az idők folyamán csak növekednek. Amit nem ad ki teljesen az idő, pótolja az akarat és bizonyos, hogy a jövőnk felől nyugodtak lehetünk. És amíg az égből könnyek hullnak, lelkünk-

ben tavaszi napfény ragyog, mert a munka javán túl vagyunk és előbb-utóbb befejezzük a harctéren és az itthoni mezőkön való dolgunkat. Az ég majd velünk örvend akkor és sir velünk együtt drága örömkönyvekkel.

— **Unnapi istentisztelet.** A reformátusok helybeli mindkét templomában f. hó 8-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor, a háború évfordulójának alkalmából unnepi istentisztelet lesz, mikor is a templomi perselyek az egy évi harc alatt rokkantakká vált katonák segélyezésére tétetnek ki. A belvárosi templomban Nagy Károly lelkész, kir. tanácsos, újvárosban Nagy Károly segédlelkész tartja az unnepi beszédet.

— **Egy óvoda államosítása.** Csanádalberti község elhatározta, hogy a község által fenntartott óvodát az állam kezelésébe engedi át. A községnek ezt a határozatát ma jóváhagyta a vármegye törvényhatósági bizottsága.

— **A magasabb értelmű népfelkelők kivételes kezelése.** A 43—50 éves népfelkelők, akik az egyévi önkéntességhez megkötött tudományos képzettséget nem tudják igazolni, azonban a kiknek személyes képességük, a kezdetben illetőleg hivatásukban végzett szolgálataik és társadalmi állásuk azt bizonyítja, hogy az átlagosnál magasabb képzettséggel bírnak, a „Külügy-Hadügy” értesítése szerint — a katonai szolgálat alatt kivételes elbánásban fognak részesülni. És pedig fel lesznek mentve a közönséges kaszárnyai (tábori) munkák végzése alól és — ha a szolgálat lehetővé teszi — a kaszárnyán kívüli lakhatást is engedélyezni fogják részükre. A kivételes elbánással azonban nem jár a külön osztályokban vagy bizonyos rendfokozatokra való kiképzés. A kivételes elbánásra igényel bírő népfelkelőket külön ismertetőjellel fogják ellátni. E kedvezményért csak a bevonulás után lehet majd folyamodni. Egyébként az erre vonatkozó részletes rendelkezésekre a honvédelmi miniszter külön rendeletet fog kibocsátani.

— **A tábori árumintaforgalom kiterjesztése.** Árumintaküldemények a 17., 23., 26., 31., 58., 59., 60., 62., 77., 90., 94., 96., 97., 105., 107., 108., 116., 126., 130., 140., 143., 154., 155., 158., 160., 164., 180., 201., 208., 210., 211., 213., 214., 221., 222., 223., 224., 327., 350., 504. és 506. számú tábori postákhoz is küldhetők.

— **Mikor kezdődnek meg az iskolák?** Még alighogy befejeződött az elmúlt háborús tanév, már is a jövő tanévre gondolnak. Közvetlenül a háborús tanév befejezése után több oldalról fölmerült az a hír, hogy az új tanévet már új beosztással és legalább is részben az iskolák otthonaiban lehet megkezdeni, ott ahol még eddig katonai kórházak vannak. Több oldalról kolportálták azt a hírt is, hogy a közoktatás érdekében a tanárok és tanítók egy részét fölmentik a katonai szolgálat alól. Tudomásunk szerint folytak is ilyen megbeszélések a kultuszminiszteriumban, de a mai hadihelyzetre tekintettel egyelőre a háborús tanítás eddigi módon való tovább folytatása mellett döntöttek. A kultuszminiszter most leiratot intézett az ország összes középiskoláihoz, amelyben tudatja, hogy

a szeptemberben megkezdődő új tanévben a múlt tanév elején kiadott utasítások értelmében mindenütt az eddigi ideiglenes helyiségekben kezdődik meg a tanítás.

— **Hadifoglyok a mezőgazdaságban.** Az ideai aratás befejezéséről érkező hírek sűrűn emlékeztetnek meg arról, hogy a hadvezetés azon intézkedése, amellyel a mezőgazdasági munkák ellátására alkalmas hadifoglyokat egyes birtokosoknak és községeknek átengedte, a gyakorlatban mennyire bevált igaz, hogy a gazdaközönség a maga részéről is elkövetett mindent, hogy a hadifoglyok a reájuk bízott teendőket megelégedéssel teljesítsék, amennyiben bő élelmezésükről és jó bánásmódjáról gondoskodtak, sőt sok helyen még a nyári évszaknak megfelelő ruházat és dohány adományozásával is igyekeztek munkakedvetést fokozni. Mégis fogoly mivoltukra való tekintettel, időről-időre ellenőriztetni kell, vajjon a hadvezetés részéről megállapított feltételek és kikötések pontosan betartottak-e? Ilyen ellenőrzési szemlék alkalmával azt is meg kell állapítani, hogy a hadvezetés részéről a községeknek átengedett foglyok ellátása fejében kilátásba helyezett térítési összeg folyósításának feltételei fennfornak-e. E pont körül egyes helyeken félreértések merültek föl, a melyek azonban tisztázódván — a mint értesítettük — a foglyok további alkalmazása elé akadályok nem fognak gőrdülni.

— **HILBERT JANKA és FERENCZI FRIGYES** Makón. Hilbert Janka a szegedi színház első énekesnője és Ferenczi Frigyes a szegedi színház főrendezője és kiváló komikus szombaton este a Hollósy Kornélia színházban, a kabaréban mint vendégek, szintén kiváló műsorral lépnek fel.

— **Vigszínházi kabare.** A Hollósy Kornélia színházban szombaton aug. 7-én Nádaszy József népserző tagjai u. m. Révész Ilonka, Pintér Irma, Rónai Imre, Komlós Vilmos, Thorma Zsiga, Sugár Gyula és Hajsinék karmester gyönyörűen összeállított műsorral kabarét rendeznek. — A kabarén csupa új kuplák, táncok, magánjelenések és páratlvan sikerű rendkívül mulatózó egy felvonásos bohózatok kerülnek színre. — A zsidó juhász és visszaemlékezés olyan mesés, szellemes kis darabok, melyek egymaguk is megérdemlik, hogy végignézzék, ezenfelül a sok új kuplák, táncok és az előadók garancia arra, hogy nem fognak csalódnai a jó makói közönségben és zsufolásig meg fogja tölteni a színházat.

— **A kalandor titka vagy Kitért a háború.** Vasárnap aug. 8-án délután 6 és este fél 9 órakor lesz bemutatva a Hollósy Kornélia színházban a mozgókép ezen csoda alkotása. A kalandor titka vagy Kitért a háború egy világhírű kémkedési dráma 6 felvonásban, melyet Benjamin Christensen irt és maga rendezett. Ezen páratlanul izgalmas történetet a legnagyobb dán színészek játszáka. — Az igazgatóság e nagy slágeren kívül még egy rendkívül mulatózó 1 felvonásos bohózatról is gondoskodott, ahol a közönség ugyancsak kinevetheti magát. „A szerelem habbal” címe a kiváló bohózatnak. Az előadás a rendes mozi helyárrakkal megy.

— **TANULÓLEÁNYOK fizetéssel felvételnek WEISZ-MANN MALVIN kalaptermében**

Gavallér a szénapadláson

Mikor a férj feltékeny

Régi dolog, hogy a szerelem találékony, de a feltalálások terén mégis nem kockaként, hanem marékszámra kell adni a babért annak a kis menyecske, aki-vel az alábbi eset a napokban megtörtént.

Mint rendszeren a férj itt is nagyon morozus, vén és feltékeny. Csinos, szemrevaló feleségét nem vitte sehova. Orizte, lakaton tartotta s a házhoz sem engedett senkit. Mondta is békétlenül a menyecske: Maga úgy tesz velem, mint a kutya a szalmával!... Hogy-hogy? kérde a férj.

— Nem eszi meg a szalmát, mégis morog, ha kihúzzák alóla!... Volt és ma is van a menyecske igaza, már t. i. a kijelentés tekintetében.

A szép menyecske udvarlója is volt. Sokáig töprengett a menyecske, hogy mit tegyen! El nem mehetett, ördögi ötlete támadt. Másnap levelet csempészett az udvarlónak.

„Az éjjel szökjön be hozzánk a széna padlásra s ott várjon! Ezt irta a levélben.

A gavallér szót fogadott. Egy álló hétig ott hevert a széna padláson. A kis menyecske rendszeren meglátogatta, egy nap tiszser is, hogy ne unatkozzék a legény. A férj, az öreg, nyugodtan pipált, a szomszédok nem láttak semmit, szóval jól ment a dolog. Jó kosztól is gondoskodott a kis menyecske. Azonban baj történt.

A férj kisebbik huzának feltűnt a gyakori padlás látogatás s egyszer meglepte a turbékoló párt. Hogy baj ne legyen, a gavallér őt is pártfogásába vette. Mivel azonban a leány még sürribben tette meg viziteit, mint a menyecske, a legény végre is beleunt a nagy boldogságba s az elmúlt éjjel megszökött. Most jót mulatnak városzerte ezen az eseten, mert tudja mindenki... Pardon, nem mindenki, mert a férj nem tudja, mert most is nyugodtan pipál az eresz alatt.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(964)

103. fejezet.

Márta halála.

Emberei azt mondták, hogy ön elutazott.

— És igazat is mondtak!

— De én ezt nem vagyok hajlandó elhinni!

— Haha! kacagott fel Del Monte. Tegnap este megérkeztem, tehát elhiheti, hogy el voltam utazva. Az a titkos rendőr, akit a nép elpöfölt, bizonyíthatja, hogy vasutón érkeztem meg, ugyanezt

bizonyíthatják a többi titkos rendőrök is, kik kastélyom körül bujkáltak.

— Ez nem bizonyíték! legyintett kezével Trebelli.

— No már engedelmet kérek, mondá Del-Monte, ha ön tegnap este megérkeztem, akkor el is utaztam. Ez oly világos, mint kétszer kettő négy.

— Hol volt ön?

Erre büszkén egyenesítette ki magát a gróf.

— Bocsanat, ugymond, ezt a kérdést válasz nélkül hagyom. Magánügyeimhez senkinek semmi köze.

— De én sulyt fektetek arra, hogy választ kapjak kérdéseimre. Saját érdekében is szükséges ez.

— Miért?

— Kivánom, hogy alibijét bebizonyítsa.

— És ha ezt nem teszem?

— Akkor azt kell feltételeznem, hogy tegnapi megérkezése csak merő komédia volt! Másképp nem magyarázhatom a dolgot, mint úgy, hogy kastélyának van egy titkos kijárat a föl alatt.

Del-Monte ajakába harapott.

(Folyt. köv.)

Hagymás, fokhagymás és tormás zsákok kaphatók:

Mandl Zsigmondnál, Makó

Házeladás.

Honvédban, az orosz-temető háta mögött, Kovács Antal bormérésével szemben, Túr-utca 1. szám alatti **háizam**, (teljesen újonnan épült) és Bathlen-utca 11. sz. házammal egy teken fekszik, akár együtt, akár feliben szabadkézből

örök áron eladó.

Értekezhetni lehet:

KARDOS ANTAL tulajdonossal a fenti szám alatt.

A rákosi ugarban levő 4 darab ugarföldemet, mely **4 kat. hold s 1247 négszögölet tesz ki**, folyó év október hó 1-től

hagymaföldnek,

vagy kalászos és kapás vete-mény alá több évre kiadni. Jelen'kezni lehet az újvárosi református paróchián.

BERECZKY LÁSZLÓ, református lelkész.

HERE SZÉNA és MAR-
HANAK való, valamint
herésárpa-szalma
kapható **IRITZ MIK-**
SÁNÁL olcsó árban.

Allítsa meg

a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Ujság”-
ot, megtalálja
benne amire szük-
sége van.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen
A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

POOR ENDRE

gyógyászorvossal kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szepid, májfolt,
arc- és kézvérdesség és min-
denféle bőrlézió ellen

Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajfjító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjító 1 ko-
rona. Szappanok 100% tisztaságú or-
vosi minőségűek.

Polgári iskolai ma-
gánvizsgára, javító-
vizsgára, előkészíték.

Jelentkezést kérek aug. 10-ig.

V. NAGY LAJOS,

áll. tanító. Rákóczi-ut 14. sz.

Makulatur papír

kapható jutányos áron
kiadóhivatalunkban

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fá-
radalmak között harcosaink áldása

1 tubus **Pára-pasta** 1 tubus
150 150

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test
(láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrke-
ményedés képződését és bevált óvszer az összes
bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, **Fötér.**

Tábori postacsomagban küldhető.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha
állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi:

Ideál-fogkrémet. A szájnak és fogaknak kellemet-
lenségeit és számtalan betegségét
megszünteti a **KUDAR-féle**

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elér-
hetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha ok-
szerű kezelés mellett az **Ideál-arcnőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdőségét, szépségét, fiatalágát csak úgy
érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet,
Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes véd-
jeggyel vannak **KUDAR LAJOS** ujjvárosi gyógyszer-tá-
ellátva — és rában szerezhethők be.

Telefon-szám: 68,

Telefon-szám: 68,

Mindenki örül, mert

napról-napra megújuló győzelmeink csak örömmel tölt-
hetnek el mindenkit. Mindennap egy lépéssel közelebb
jutunk a nagy háború befejezéséhez és minde nnap egy
lépéssel közelebb ahhoz, hogy a nagy munka
megjelenhessen. Kiadóhivatalunk nagy súlyt
helyez arra, hogy

kifogástalan,

izléses munka

legyen, mit csak úgy érhetünk el és csak úgy
lesz értékes mindenki előtt a munka, ha azt hőse-
ink arcképeinek százai díszítik. Mindenki ösmerje tehát
kötelességének hozzátartozója arcképét elhelyeztetni a
hősök arckép-albumában, mert egy hősi arcképének
sem szabad hiányozni ebből a díszes albumból.

Még mindig fogadjunk el fényképeket!